

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Alessandro Baricco

Mireasa tânără

Traducere din italiană de
GABRIELA LUNGU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Vlad Russo
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Andreea Niță
DTP: Corina Roncea, Carmen Petrescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

ALESSANDRO BARICCO
LA SPOSA GIOVANE
Copyright © 2015, Alessandro Baricco
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2016, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BARICCO, ALESSANDRO
Mireasa tânără / Alessandro Baricco; trad.: Gabriela Lungu. –
București: Humanitas Fiction, 2016
ISBN 978-606-779-058-0
I. Lungu, Gabriela (trad.)
821.135.1-31

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

*Pentru Samuele, Sebastiano și Barbara.
Mulțumesc.*

Treptele sunt treizeci și șase, din piatră, și bătrânul le urcă încet, cu băgare de seamă, aproape ca și cum le-ar culege una câte una, ca să le împingă la primul etaj: el – păstorul, ele – animalele blânde. Modesto e numele lui. Servește în casa aceea de cincizeci și nouă de ani, este deci oficiantul ei suprem.

Ajuns la ultima treaptă, se oprește în fața unui coridor larg care se deschide fără surprize în fața privirii sale: în dreapta camerele închise ale Stăpânilor, cinci la număr, în stânga șapte ferestre, închise cu obloane din lemn lăcuit.

Au apărut de curând zorile.

Bătrânul se oprește, pentru că trebuie să ajungă la zi cu numerotarea sa. Înregistrează diminețile în care a pus în mișcare casa, mereu în același fel. Aducă deci un număr, care se pierde printre alte mii. Socoteala e vertiginoasă, dar nu-l tulbură: să officieze dintotdeauna același ritual de dimineață i se pare logic pentru meseria lui, corect față de înclinațiile sale și tipic pentru destinul său.

După ce și-a trecut palmele pe stofa bine întinsă a pantalonilor – pe șolduri, sus pe coapse –, își împinge puțin de tot capul înainte și își reia drumul. Ignoră ușile Stăpânilor, dar când ajunge la prima fereastră, pe stânga, se

oprește să deschidă obloanele. Face asta cu gesturi încete și precise. Le repetă la fiecare fereastră, de șapte ori. Doar atunci se întoarce pentru a aprecia lumina zorilor care intră în fâșii pe ferestre, îi cunoaște fiecare nuanță posibilă și, în funcție de consistența ei, știe cum va fi ziua, poate să deducă uneori nuanțele promise. Și pentru că se vor încrede în el – cu toții – părerea lui e importantă.

Soare acoperit, briză ușoară, hotărăște. Așa va fi.

Atunci o ia înapoi pe coridor, de data aceasta dând atenție peretelui ignorat înainte. Deschide ușile Stăpânilor, una după alta, și cu voce tare anunță începutul zilei cu o frază pe care o repetă de cinci ori fără să-și modifice nici timbrul, nici inflexiunea.

Bună dimineața. Soare acoperit, briză ușoară.

Apoi dispare.

Nu mai există până când apare din nou, neschimbat, în sala de mese.

Din vechi întâmplări, despre ale căror detalii e deocamdată preferabil să nu vorbim, s-a născut obiceiul acelei treziri solemne, care devine apoi festivă și prelungită. Și se referă la casa întreagă. Categorie, niciodată înainte de ivirea zorilor. Se așteaptă lumina și dansul lui Modesto la cele șapte ferestre. Doar atunci se consideră terminată condamnarea la pat, orbirea somnului și pariul viselor. Morți, glasul bătrânului îi readuce la viață.

Atunci țâșnesc afară din camere, fără să-și pună haine pe ei, fără măcar să-și dea cu puțină apă pe față sau pe mâini. Cu mirosurile somnului în păr și pe dinți, ne întâlnim pe coridoare, pe scări, la ieșirea din încăperi, îmbrățișându-ne ca niște exilați întorși la cine știe ce pământ

îndepărtat, nevenindu-ne să credem că am scăpat teferi din ceea ce pare a fi vraja nopții. Împrăștiați de somnul obligatoriu, devenim din nou o familie și ne revărsăm la parter în marea sală a gustărilor de dimineață, ca un fluviu carstic ieșit acum la lumină, prevestind marea. O facem aproape întotdeauna râzând.

O mare pregătită de ospăț e într-adevăr masa gustărilor de dimineață – termen pe care nimeni nu s-a gândit vreodată să-l folosească la singular, pentru că doar pluralul îi poate reda bogăția, abundența și iraționala durată. Este evident sensul păgân al mulțumirii pentru calamitatea din care s-a scăpat, somnul. Peste toate veghează alunecarea imperceptibilă a lui Modesto și a doi servitori. Într-o zi normală, nici de post, nici de sărbătoare, meniul obișnuit oferă pâine prăjită, albă și neagră, inele de unt așezate pe tăvițe de argint, marmeladă din nouă feluri de fructe, miere și castane coapte, opt feluri de prăjituri culminând cu un croissant inimitabil, patru torturi în culori diferite, o cupă de frișcă, fructe de sezon întotdeauna tăiate cu o simetrie geometrică, o expoziție de fructe exotice rare, ouă din ziua respectivă, fierte în trei feluri, brânzeturi proaspete, plus o brânză englezească numită Stilton, șuncă de la fermier tăiată în felii subțiri, cubulețe de mortadella, consommé de vită, fructe coapte în vin roșu, biscuiți de porumb, tablete digestive de anason, cireșe de marțipan, înghețată de alune, un ibric de ciocolată caldă, praline elvețiene, lemn-dulce, arahide, lapte, cafea.

Ceaiul e detestat, cel de mușețel e rezervat bolnavilor.

E lesne deci de înțeles cum un mic dejun considerat de cei mai mulți un început grăbit al zilei devine, în casa aceea, un proces complex și interminabil. Practica obișnuită

le cere să stea la masă ore întregi, până când se ajunge în apropierea prânzului, care într-adevăr în casa aceea nu se ia niciodată, ca într-o imitație italiană a mai rafinatului brunch. Doar ciugulind ici-colo, uneori, unii se ridică pentru a apărea din nou la masă îmbrăcați pe jumătate sau spălați și cu vezicile golite. Dar astea sunt detalii care cu greu pot fi observate. Pentru că la marea masă, trebuie spus, iau loc vizitatorii zilei, rude, cunoștințe, postulanți, furnizori, eventuale autorități, bărbați și femei credincioase, fiecare cu problema lui. E un obicei al Familiei să-i primească acolo, în cursul torențialului mic dejun, dintr-un soi de ostentativă lipsă de formalism, pe care nimeni, nici măcar ei, n-ar fi în stare s-o distingă de o aroganță maximă, aceea de a primi lumea în pijama. Prospețimea untului și miticul punct de coacere al tartelilor cu fructe îndeamnă oricum spre cordialitate. Șampania, întotdeauna la gheață și oferită cu generozitate, e suficientă pentru a motiva prezența multora dintre ei.

Așa că în jurul mesei gustărilor de dimineață se văd adesea zeci de persoane în același timp, deși în familie nu sunt decât exact cinci, în realitate patru, acum când Fiul cel mare e pe Insulă.

Tatăl, Mama, Fiica, Unchiul.

Provizoriu, în străinătate, pe Insulă, Fiul cel mare.

Se retrag în sfârșit în camerele lor pe la trei după-masa, și într-o jumătate de oră ies strălucind de eleganță și din prospețime, cum recunosc cu toții. Orele de mijloc ale după-amiezii le consacram afacerilor – fabrica, fermele, casa. Către seară, activitate solitară – medităm, inventăm, ne rugăm – sau vizitele de curtoazie. Cina e târzie și frugală, consumată de fiecare pe rând, fără solemnitate:

sălășluiește deja sub aripa nopții, așa că tindem s-o ignorăm, ca pe un inutil preambul. Fără să ne salutăm, ne îndreptăm apoi spre necunoscutul somnului, fiecare exorcizându-l în felul său.

De o sută treisprezece ani, trebuie spus, în familia noastră, toți au murit în timpul nopții.

Asta explică totul.

În dimineața aceea, subiectul conversației era în special utilitatea băilor în mare, în privința cărora Monseniorul, cu gura plină de frișcă, își exprima o anumită rezervă. Ghicea în ele o necunoscută morală destul de evidentă, fără să aibă însă curajul de-a o defini exact.

Tatăl, un om blând și nemilos atunci când era nevoie, îl ajuta să-și lămurească problema.

— Fiți amabil, Monsenioro, amintiți-mi unde exact se vorbește despre asta în Evanghelii.

Răspunsului evaziv îi făcu concurență clopoțelul de la intrare, căruia nimeni nu-i dădu prea multă atenție, căci era vorba evident de o altă vizită.

De asta se ocupa Modesto. Care totuși deschise și se trezi în față cu Mireasa tânără.

Nu era așteptată în ziua aceea, sau poate da, numai că uitaseră.

Sunt Mireasa tânără, am spus.

Dumneavoastră, remarcă Modesto. Apoi privi uimit în jur, pentru că nu era normal ca ea să fi ajuns acolo singură, dar nu era nici țipenie de om, cât vedeai cu ochii.

M-au lăsat la capătul aleii, am spus, aveam chef să-mi număr pașii în liniște. Și am pus jos valiza.

Aveam, cum fusese convenit, optsprezece ani.

N-aș avea cu adevărat nici o problemă să apar pe plajă goală – spunea între timp Mama –, fiindcă am avut întotdeauna o anumită înclinație pentru munte (multe din silogismele ei erau într-adevăr de neînțeles). Aș putea cita cel puțin o duzină de persoane, continua ea, pe care le-am văzut goale, și nu vorbesc despre copii sau bătrâni muribunzi, pentru care am o anumită înțelegere de fond, deși...

Se întrerupse atunci când Mireasa tânără intră în sufragerie, și o făcu nu neapărat pentru că Mireasa tânără intrase în sufragerie, ci pentru că fusese introdusă de un alarmant acces de tuse al lui Modesto. Poate că n-am spus că în cincizeci și nouă de ani de serviciu bătrânul pusese la punct un sistem de comunicare laringian pe care toți, în familie, învățaseră să-l descifreze ca și cum ar fi fost o scriere cuneiformă. Fără a trebui să recurgă la violența cuvintelor, un acces de tuse – sau rareori două, în formele cele mai articulate – îi însoțea gesturile ca un sufix care le lămuria înțelesul. Nu punea, de exemplu, nici măcar un singur fel de mâncare pe masă, fără a-l însoți de o indicație a epiglotei căreia îi încredința propria părere foarte personală. În situația dată, o introduse pe Mireasa tânără cu un șuierat de abia schițat, îndepărtat. Indica, o știau cu toții, un nivel foarte înalt de vigilență, și acesta e motivul pentru care Mama se întrerupse, lucru neobișnuit pentru ea, pentru că a-i anunța un oaspete, într-o situație normală, nu era diferit de a-i turna apă în pahar – ar fi băut-o cu mult calm. Se întrerupse deci, întorcându-se spre nou-venită. Observă cât era de tânără și cu un automatism de mare clasă exclamă

— Iubito!

Habar n-avea cine era.

Apoi probabil că s-a deschis o fereastră în mintea ei în general dezordonată, pentru că întrebă

— Ce lună e azi?

Cineva răspunse „mai“, probabil Farmacistul, pe care șampania îl făcea neobișnuit de precis.

Atunci mama repetă Iubito!, de data asta însă conștientă de ceea ce spunea.

E incredibil cât de repede a venit luna mai anul ăsta, se gândea.

Mireasa tânără schiță o reverență.

Uitaseră, atâta tot. Fiecare lucru era stabilit, dar de atât de mult timp, încât i se pierduse orice amintire precisă. Nu trebuia dedus din asta că-și schimbaseră părerea, ar fi fost oricum prea obositor. Odată hotărât, nu se schimba nimic niciodată, în casa aceea, din evidente motive de economie a emoțiilor. Pur și simplu, timpul trecuse atât de repede că nu avuseseră nevoie să-l înregistreze, iar acum Mireasa tânără era acolo, probabil pentru a face ceea ce de mult timp fusese stabilit, cu aprobare oficială a tuturor: să se căsătorească cu Fiul.

Era neplăcut de admis că, ținând cont de realitate, Fiul nu era acolo.

Nu păru totuși urgent să se oprească prea mult asupra acestui detaliu, așa că se dedicară fără nici o ezitare unui cor vesel de întâmpinare generală, întretăiat de exclamații de surpriză, ușurare, recunoștință, ultima pentru cum mergea viața, care părea să nu se sinchisească de uitările omenești.

Pentru că am început deja să spun povestea asta (în ciuda tulburătoarei serii de întâmplări neplăcute pe care le-am avut și care m-ar putea face să nu mă avânt într-o